

Sadržaj

PREDGOVOR	3
O autorima.....	5
Sadržaj	7
Popis slika	12
Popis tabela	16
Spisak pojmova i oznaka.....	19
1. UVOD	21
1.1. Predmet i zadaci teorije saobraćajnog toka	21
1.2. Istorijat razvoja teorije saobraćajnog toka	24
1.3. Uloga teorije saobraćajnog toka u inženjerskoj praksi	30
1.4. Osnovni sadržaj knjige	32
2. KRETANJE POJEDINAČNOG VOZILA.....	36
2.1. Aspekti izučavanja kretanja pojedinačnih vozila	37
2.1.1. Kinematski aspekt izučavanja kretanja pojedinačnih vozila ...	38
2.1.2. Stohastički aspekt izučavanja kretanja pojedinačnih vozila ...	45
2.1.3. Dinamički aspekt izučavanja kretanja pojedinačnih vozila	46
2.1.4. Ekološki aspekt izučavanja kretanja pojedinačnih vozila	48
2.1.5. Kibernetki aspekt izučavanja kretanja pojedinačnih vozila	48
2.2. Primjer analize podataka o brzini kretanja vozila	49
2.3. Primjeri parametara kretanja pojedinačnih vozila	54
3. KRETANJE GRUPE VOZILA I NJIHOVA INTERAKCIJA.....	59
3.1. Slijeđenje vozila	59
3.2. Modeli slijeđenja vozila	62

3.2.1. <i>Pipes</i> model	64
3.2.2. <i>Forbes</i> model.....	64
3.2.3. <i>General Motors</i> model	65
3.2.4. <i>Optimal Velocity</i> model.....	65
3.3. <i>General Motors</i> model slijeđenja vozila	66
3.3.1. Model „Slijedi vođu“	67
3.3.2. Numerički primjer	69
4. KARAKTERISTIKE SAOBRAĆAJNOG TOKA	73
4.1. Složenost saobraćajnog toka	74
4.1.1. Prost (elemantarni ili bazni) saobraćajni tok	74
4.1.2. Složen saobraćajni tok.....	74
4.2. Uslovi odvijanja i regulisanja saobraćaja.....	75
4.2.1. Neprekinuti saobraćajni tokovi	76
4.2.2. Prekinuti saobraćajni tokovi	76
4.3. Sastav i struktura saobraćajnog toka	77
4.3.1. Homogeni tok.....	77
4.3.2. Nehomogeni ili mješoviti tok	78
4.3.3. Uslovno homogeni tok	80
4.4. Vremenska neravnomjernost protoka vozila	81
4.4.1. Časovna neravnomjernost	84
4.4.2. Dnevna neravnomjernost	92
4.4.3. Mjesečna neravnomjernost	95
4.4.4. Sezonska neravnomjernost.....	98
4.4.5. Neravnomjernost protoka vozila u manjim vremenskim intervalima.....	98

4.4.6. Faktor vršnog časa.....	100
4.4.7. Neravnomjernost protoka vozila po smjerovima	102
5. OSNOVNI PARAMETRI SAOBRAĆAJNOG TOKA.....	105
5.1. Protok vozila	105
5.2. Gustina saobraćajnog toka	107
5.3. Brzina saobraćajnog toka	108
5.3.1. Srednja vremenska i srednja prostorna brzina	108
5.3.2. Dijagram vrijeme-prostor	112
5.3.3. Vrste brzina saobraćajnog toka.....	113
5.4. Vrijeme putovanja	114
5.4.1. Jedinično vrijeme putovanja	115
5.5. Vremenski interval slijeđenja vozila	115
5.6. Rastojanje slijeđenja vozila	116
5.7. Zadaci za vježbanje	117
6. MEĐUZAVISNOST OSNOVNIH PARAMETARA SAOBRAĆAJNOG TOKA.....	119
6.1. Empirijski modeli zavisnosti srednje prostorne brzine toka od gustine toka	123
6.1.1. Linearni model „brzina-gustina“	123
6.1.2. Logaritamski model „brzina-gustina“	124
6.1.3. Eksponencijalni model „brzina-gustina“	125
6.1.4. Ostali modeli „brzina-gustina“	126
6.1.5. Fenomen histereze u saobraćajnom toku	127
6.2. Empirijski modeli zavisnosti protoka od gustine	128
6.2.1. Parabolični model „tok-gustina“	130

6.2.2. Modeli „tok-gustina“ zasnovani na logaritamskoj i eksponencijalnoj zavisnosti brzine i gustine	131
6.2.3. Model „tok-gustina“ na saobraćajnici na kojoj postoji usko grlo.....	131
6.2.4. Ostali modeli „tok-gustina“	133
6.3. Empirijski modeli zavisnosti srednje prostorne brzine od protoka	133
6.3.1. Parabolični model „brzina-tok“	134
6.3.2. Relacije „brzina-tok“ koje se koriste u inženjerskoj praksi ...	135
6.3.3. Ostali modeli „brzina-tok“	136
7. MJERENJE PARAMETARA SAOBRAĆAJNOG TOKA	138
7.1. Istorijski razvoj uređaja za mjerenje parametara saobraćajnog toka.....	139
7.2. Induktivni detektori	141
7.3. Pneumatski detektori	145
7.4. Mikrotalasni detektori.....	146
7.5. Video detekcija	148
8. KAPACITET PUTEVA I RASKRSNICA	152
8.1. Kapacitet osnovne dionice autoputa	152
8.1.1. Nivo saobraćajne usluge	165
8.2. Kapacitet puteva sa dvije trake za dvosmjerni saobraćaj	170
8.3. Propusna moć puteva sa više traka za dvosmjerni saobraćaj ...	175
8.4. Kapacitet raskrsnica.....	178
8.4.1. Kapacitet semaforiziranih raskrsnica	178
8.4.2. Kapacitet kružnih raskrsnica	181
9. PJEŠAČKI I BIKIKLISTIČKI SAOBRAĆAJNI TOKOVI.....	216

9.1. Pješački tokovi	216
9.2. Biciklistički tokovi	220
10. MODELIRANJE I SIMULACIJE.....	225
10.1. Opšte o modeliranju	225
10.2. Matematički modeli opisivanja saobraćajnog toka	232
10.2.1. Deterministički matematički model	232
10.2.2. Mikroskopski matematički modeli za opisivanje saobraćajnog toka.....	235
10.2.3. Makroskopska posmatranja u opisivanju saobraćajnog toka.....	236
10.2.4. Pojmovi "TALASA" I "ŠOK TALASA"	237
10.2.5. Stohastički matematički modeli.....	240
10.3. Računarska simulacija	243
10.3.1. Podjela simulacionih modela	245
10.3.2. MONTE KARLO simulacija	246
10.4. Simulacije izlaza neprekidnih slučajnih promjenljivih.....	247
10.5. Generisanje slučajnih brojeva	249
10.6. Simulacioni modeli	250
10.6.1. Vremenski orijentisano modeliranje sistema	251
10.6.2. Događajno orijentisano modeliranje sistema	252
10.6.3. Modeliranje redova	255
Literatura:	286